

AANTEKENEN
Directie Participatie
O.v.v. aanpassing NSL 2018
Postbus 30316
2500GH DEN HAAG

Postbus 2728
6030 AA Nederweert
T 14 0495 of (0495) 677 111
F (0495) 633 245
E info@nederweert.nl
www.nederweert.nl
NL08 BNGH 028.50.05.804

kenmerk :
beh. door :
bijlage(n) :
uw bericht :
datum : 16 april 2018
verzonden : 26 april 2018

onderwerp : Zienswijze concept kabinetsbesluit aanpassing Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit 2018.

Geachte Directie Participatie,

Op 27 maart 2018 heeft u het Concept-kabinetsbesluit aanpassing Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) 2018 ter consultatie gepubliceerd. Op een aantal belangrijke punten vinden wij een aanscherping of aanpassing noodzakelijk. Via deze brief willen wij graag zienswijzen indienen op het concept kabinetsbesluit aanpassing Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit 2018.

Vanaf september 2017 is de gemeente Nederweert zowel ambtelijk als bestuurlijk in gesprek met het Rijk en Provincie Limburg over het op korte termijn oplossen van de fijn stof knelpunten volgende uit de NSL. Wij stellen deze manier van samenwerking zeker op prijs en spreken onze waardering uit dat onze inbreng en expertise meegewogen worden.

In deze gesprekken met het Rijk en Provincie zijn door Gemeente Nederweert de volgende punten genoemd:

- het oplossen van de knelpunten op korte termijn, zowel via wetgeving als via cofinanciering van het Rijk.
- het voorkomen van nieuwe knelpunten op de lange termijn via landelijke wetgeving.

In de aanpassing van de NSL 2018 vinden wij deze punten gedeeltelijk terug. Het totale maatregelenpakket is volgens Gemeente Nederweert niet voldoende om op kortst mogelijke termijn de grenswaarden te bereiken. Daarmee plaatsen wij op drie punten een kanttekening, met het verzoek uw besluit daarop aan te passen:

- A) Borging dat financiering van maatregelen in verhouding is met vrijwillig getroffen, of te treffen, maatregelen.
- B) Aanpassing wet- en regelgeving is noodzakelijk om het ontstaan van nieuwe knelpunten te voorkómen.
- C) Eenduidigheid en transparantie in de invoer en berekening van de NSL monitoring.

In het onderstaande lichten wij dit toe.

A) Verhouding financiering maatregelen met vrijwillig getroffen, of te treffen, maatregelen
Gemeente Nederweert vindt het noodzakelijk om de volgende punten aangepast worden in het kabinetsbesluit:

- Agrarische ondernemers die op basis van vrijwilligheid hun vergunning aanpassen of hun bedrijf stoppen, moeten evengoed gecompenseerd/beloond worden.

In de categorie-indeling van paragraaf 4.5.3 onderdeel a van het concept-besluit is het volgende aangegeven:

a) Oplossen knelpunt door (vrijwillig) stoppen van veehouderijen, (vrijwillig) treffen van emissie reducerende maatregelen of afdwingen van (beperkte) emissie reducerende maatregelen bij IPPC-veehouderijen op basis van Europese BBT-conclusies. Het gaat hier om naar verwachting enkele veehouderijen;

De categorie-indeling a, b en c in deze paragraaf, wekt naar onze mening de indruk dat ondernemers die (vrijwillig) stappen zetten, (financieel) "gestraft" worden en ondernemers die niet willen, of kunnen, meewerken hierin gecompenseerd of beloond worden.

Om dit recht te zetten zou er bij de categorie a ook een regeling moeten worden opgenomen waarbij de ondernemer onder strikte voorwaarden een financiële compensatie kan ontvangen. Dit zouden wij graag terugzien in de aanpassing van het kabinetsbesluit.

Gemeente Nederweert verwacht dat er bij de analyse van knelpunten een aantal bedrijven zijn die op de korte termijn, zullen stoppen. Reden hiervoor kunnen zijn: geen mogelijkheid voor groei, leeftijd of gebrek aan opvolging.

Voor een agrarische ondernemer is het stoppen van zijn, in veel gevallen: familiebedrijf, vaak een emotioneel-maatschappelijke maar ook een financiële afweging. Wanneer het voor de ondernemer gemakkelijker wordt gemaakt om de financiële stap te nemen, zou dit een knelpuntsituatie daadwerkelijk kunnen oplossen.

In dit kader zou het daadwerkelijk, vrijwillig stoppen van de agrarische activiteiten op de locatie van het knelpunt, deels gefinancierd moeten worden vanuit het Rijk

- Agrarische ondernemers worden niet benadeeld t.o.v. andere veehouders met NSL-knelpunten.

In paragraaf 4.5.3 van het concept-besluit is het volgende aangegeven:

"In gevallen waarin (snelle) invoering van de emissiereducerende maatregelen zodanig vergaand en kostbaar is, dat dit redelijkerwijs niet geheel ten laste van de veehouder kan komen, zal beoordeeld moeten worden of het nodig is om de veehouder een financiële tegemoetkoming te verstrekken."

Wij onderschrijven dit. Maar wij verzoeken u om te borgen dat er sprake is van een "level playing field" ten opzichte van veehouderijen die vrijwillig maatregelen hebben genomen of gaan nemen waardoor de betreffende knelpunten zijn opgelost.

Daarom verzoeken wij om uw criterium dat de financiering van bepaalde maatregelen "*redelijkerwijs niet geheel ten laste van de veehouder kan komen*" zo te herformuleren dat maatregelen die "haalbaar en betaalbaar" zijn ten laste van de veehouder komen en alleen maatregelen die daarbovenop extra nodig zijn, voor financiering door het rijk in aanmerking komen

B) Aanpassing van wet – en regelgeving is noodzakelijk

In de tabel met acties in paragraaf 4.5.3 heeft u aangegeven dat er "*wellicht (...) aanpassing van wet- en regelgeving noodzakelijk*" is om het ontstaan van nieuwe knelpunten te voorkomen. Wij zijn van mening dat nu al onvermijdelijk duidelijk is dat aanpassing van de wet- en regelgeving noodzakelijk is.

Veel van de huidige wet- en regelgeving voor veehouderij heeft een zodanige werking dat vergunde emissies worden gezien als "vergund recht". De huidige wet- en regelgeving geven niet de stimulans voor ondernemers om daadwerkelijk de emissies naar beneden te brengen. Emissiewinst, die met (nieuwe) emissie reducerende technieken in (nieuwe) stallen wordt behaald, wordt weer benut om oude stallen niet te hoeven aanpassen of verder uit te breiden in dieraantallen. Bovendien belemmert de veehouderij specifieke wetgeving het toepassen van BBT zoals die eigenlijk in de algemene milieuwetgeving is beoogd. In bijlage 1: "Fijn stof in het grof" is een overzicht toegevoegd van de belemmeringen in de huidige wetgeving om de fijn stof knelpunten op te lossen.

De belangrijkste aanpassingen in de huidige wetgeving volgens Gemeente Nederweert is:

- het voorkomen van opvolgedrag bij het plaatsen van een nieuwe emissie reducerende techniek.
- Juridische borgen van de bevoegdheid om de Best Beschikbare Technieken (BBT) voor te schrijven bij vergunningen en meldingen
- Juridische borgen van de bevoegdheid om periodiek bestaande stallen te toetsen op BBT en die vervolgens voor te schrijven via een verplichte actualisatie van de vergunning.
- Juridische verplichting tot emissie reductie en het mogen opleggen van BBT aan biologische bedrijven.

Wij verzoeken u daarom in het kabinetsbesluit deze aanpassing van wet- en regelgeving niet als "wellicht noodzakelijk" te beschrijven, maar als een daadwerkelijk noodzakelijke actie en dus ook als voornemen om dit zo snel mogelijk te effectueren.

C) Eenduidigheid en transparantie in de invoer en berekening van de NSL monitoring

Ten aanzien van de wijzigingen in de NSL Monitoring wil gemeente Nederweert inzetten op:

- 1: Eenduidigheid over de invoer van de gegevens
- 2: Meer duidelijkheid over de berekening

1. Eenduidigheid over de invoer van de gegevens

Voor de NSL monitoring worden de gemeentes in Nederland (vrijblijvend) gevraagd om de bedrijven in te voeren die een fijn stof emissie hebben met een vuistregel van >800kg. Gemeente Nederweert heeft in overleg met het NSL altijd de vuistwaarde >500 kg fijn stof aangehouden. Uit gesprekken met andere nabij gelegen gemeentes, blijkt dat deze gemeentes de NSL monitoring geheel niet of maar gedeeltelijk invullen. Graag vragen wij uw aandacht hiervoor.

In januari 2018 is door het Rijk geconstateerd dat de uitvraag aan gemeentes over de emissiegegevens van bedrijven voor de monitoring niet volledig was. Hierdoor zijn tot en met de monitoring van 2017 verschillende bedrijven niet meegenomen in de berekening. Als gevolg hiervan heeft een herstelactie plaatsgevonden bij verschillende gemeentes om de gegevens actueel te krijgen. In deze herstelactie zijn meer bedrijven ingevoerd. Na deze herstelactie heeft opnieuw een berekening plaatsgevonden met de aangevulde gegevens. De uitkomsten van deze berekening zijn opgenomen in de herziening van de NSL.

In december 2017 daalde het aantal vergunningplichtige bedrijven in Nederweert, dat een te hoge fijn stof belasting heeft op de omgeving, van 13 naar 10. Na de aanpassing van januari 2018 steeg het aantal knelpunten in gemeente Nederweert naar 16. Deze fluctuaties in de signalering van normoverschrijdingen maakt het voor de gemeente Nederweert zeer lastig om niet alleen nieuwe knelsituaties te voorkomen maar ook om de dialoog met ondernemer en burger te kunnen voeren.

2. Meer duidelijkheid over de berekening van de fijnstof overschrijdingen

De mogelijkheid dat nieuwe knelpunten kunnen ontstaan, wordt terecht genoemd in de tabel met acties in paragraaf 4.5.3 en in de 3^e alinea van paragraaf 4.5.4. Maar wij zijn van mening dat dit erg marginaal wordt besproken en verzoeken u daarom om daar uitgebreider op in te gaan.

Het is wenselijk dat hierin wordt uitgelegd dat er als gevolg van meteo-omstandigheden, fijnstof uit het buitenland en door legale vergunningverlening (waarbij er voor bevoegde gezagen onvoldoende mogelijkheden zijn verdergaande reductie af te dwingen), nieuwe knelpunten kunnen ontstaan. Dat komt onder meer omdat de knelpunten het topje van een ijsberg zijn. Er zijn een flink aantal locaties waar het maximaal aantal overschrijdingsdagen net niet overschreden wordt en waar bovenstaande invloeden dus kunnen leiden tot nieuwe knelpuntlocaties. Een betere uitleg van deze achtergrond draagt bij aan het begrip van het speelveld en is daarmee een sterkere argumentatie voor de benodigde aanpak via aanpassing van de wet- en regelgeving. Die uitleg hoort naar onze mening daarom in het besluit een plek te hebben.

Tot slot

Wij verzoeken u om het concept besluit aan te passen conform bovenstaande zienswijzen. Graag werken wij met u samen bij het uitwerken van deze aandachtspunten in het besluit. Hiervoor en voor vragen over onze visie op uw voorstel, kunt u contact opnemen met mevrouw B. Rulkens-Piersma, (tel. 0495-677111, of per e-mail b.rulkens-piersma@nederweert.nl)

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Nederweert,
De secretaris. De burgemeester.

ds. J.C.M. Bakens

H.F.M. Evers

Bijlage

1: Fijn stof in het grof

“Fijnstof in het grof”

Aanpak en oplossingen voor knelpunten fijnstof en verbetering leefomgeving rondom veehouderijen volgens Gemeente Nederweert

Definitief d.d. 30 januari 2018

Aanleiding – fijnstofoverschrijders

Gemeente Nederweert is de gemeente die volgens de landelijke monitoring met stip op nummer 1 staat m.b.t. fijnstofoverschrijdingen. De kwaliteit van de leefomgeving staat onder druk als gevolg van emissies van fijnstof. Een specifiek aandachtspunt daarbij zijn de knelpunten voor fijnstof die vanuit de Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)-Monitoring naar voren komen.

De Gemeente Nederweert wil de problematiek rondom veehouderij en milieu en gezondheid versneld aanpakken. Dit wordt echter belemmerd door de huidige wet- en regelgeving en de jurisprudentie.

Veel van de huidige wet- en regelgeving voor veehouderij heeft namelijk een zodanige werking dat vergunde emissies worden gezien als “vergund recht”. De huidige wet- en regelgeving geven niet de stimulans voor ondernemers om daadwerkelijk de emissies naar beneden te brengen. Emissiewinst, die met (nieuwe) emissie reducerende technieken in (nieuwe) stallen wordt behaald, wordt weer benut om oude stallen niet te hoeven aanpassen of verder uit te breiden in dieraantallen. Bovendien belemmert de veehouderij specifieke wetgeving het toepassen van BBT zoals die eigenlijk in de algemene milieuwetgeving is beoogd.

Aanpak in Nederweert

In Nederweert draaien we sinds 2013 het programma: Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen!

Het doel van het programma ‘Buitengebied in Balans, samen groots, samen doen!’ is om het buitengebied in de gemeente Nederweert toekomstbestendig te maken en te houden. Ondernemers, inwoners en bezoekers van gemeente Nederweert werken samen aan een prettige woon-, werk- en leefomgeving. Door nieuwe manieren van denken, originele samenwerkingen en een verfrissende kijk op regelgeving, is het de bedoeling dat er een vitaal platteland ontstaat waar iedereen op zijn of haar manier van kan profiteren en van kan leren.

Nederweert heeft in afgelopen jaren diverse juridische onderzoeken gedaan naar wettelijke mogelijkheden om overschrijdingen aan te pakken. Op zoek geweest om vermindering van emissies af te dwingen. Hieruit blijkt dat de Gemeente Nederweert juridisch geen mogelijkheden heeft om deze overschrijdingen aan te pakken.

Wat willen we samen bereiken?

Voor een structurele, blijvende aanpak, die juridisch hard is, is het noodzakelijk dat de knelpuntsituaties en de belemmeringen in wet- en regelgeving opgelost worden.

Wat is nodig?

- 1: Zowel de bekende als nog onbekende situaties in beeld brengen en oplossen.
- 2: Wet- en regelgeving aanpassen zodanig dat er geen nieuwe knelpuntsituaties kunnen ontstaan.

Welke rol zien wij voor de overheidslagen?

Rijk (I&M, EZ, LNV, RVO.nl etc.):

- Aanpassen wet en regelgeving om nieuwe knelpuntsituaties te voorkomen
- Financiële middelen creëren voor het oplossen van de knelpuntsituaties
- Analyse maken van (on)mogelijkheden rond financiering maatregelen (i.v.m. staatssteunregels)
- Samenwerking met gemeente en provincie rond aanpak overschrijdingen
- Overzicht houden/ kennis delen over de verschillende lopende onderzoeken en trajecten.

Provincie Limburg:

- Meedenken in oplossingsrichtingen m.b.t. overschrijdingssituaties en het voorkomen van overschrijdingssituaties ook in (provinciale) wet- en regelgeving.
- Overzicht houden/ kennis delen over de verschillende lopende onderzoeken en trajecten. Bijvoorbeeld: onderzoek WUR-IRAS naar fijnstof en endotoxine, warme sanering varkenshouderij, stoppersregeling
- Lobby
- Financiële middelen of subsidieregelingen creëren voor het oplossen van de knelpuntsituaties (?)

Gemeente Nederweert:

- Meedenken in oplossingsrichtingen m.b.t. overschrijdingssituaties en het voorkomen van overschrijdingssituaties.
- Overzicht houden/ kennis delen over de verschillende lopende onderzoeken en trajecten. Bijvoorbeeld: onderzoek WUR-IRAS naar fijnstof en endotoxine, warme sanering varkenshouderij, stoppersregeling
- Lobby
- Samenwerking met Rijk en Provincie rond uitvoering aanpak overschrijdingen
- Gesprekken met veehouders initiëren. Daarbij wel opgemerkt dat het vertrouwen van veehouders in de overheid laag is, wat gesprekken lastig maakt. Wij stellen hierbij voor dat deze gesprekken gevoerd worden door een onafhankelijke derde partij.

Wat moet aangepast worden?

Met betrekking tot de wet- en regelgeving zien wij als Gemeente Nederweert de volgende belemmeringen:

- A. Het toepassen van BBT voor emissiereductie zoals bedoeld in de Wabo, wordt gefrustreerd door de mogelijkheid voor opvulling tot emissieplafond. Als gemeente kan er bij IPPC bedrijven verder gaande eisen gesteld worden dan BBT. Echter dit doen we niet omdat de reductie in emissie weer opgevuld wordt door de ondernemer. Het probleem wordt hierbij veroorzaakt door artikel 5.16 lid1b1 van de Wm. Hierin staat:
"de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof als gevolg van die uitoefening of toepassing per saldo verbetert of tenminste gelijk blijft, "
- B. De wetgeving kent voor ammoniak (Wav en Beh) een zogeheten interne saldering en voor geur (Wgv) een 50%-regeling, die in de praktijk tot gevolg hebben dat veehouders een "recht op behoud van milieuemissies" hebben. Dit wettelijke recht staat in de wetgeving boven de BBT-plicht. Dit werkt in de hand dat milieuruimte wordt 'opgevuld', bijvoorbeeld door minder emissiereductie toe te passen dan er op grond van BBT eigenlijk haalbaar is.
- C. De emissie-eisen in het Besluit emissiearme huisvesting gelden niet voor biologische bedrijven. Dit is een serieus knelpunt doordat er veel omschakeling plaatsvindt van 'gangbaar' naar biologisch, in het bijzonder in de pluimveehouderij, met als gevolg dat fijnstofemissies toenemen.
- D. De emissie-eisen in het Besluit emissiearme huisvesting gelden alleen voor nieuwe stallen. Dit is een probleem omdat er oude stallen "beetje bij beetje" leeg gelaten worden en de oude traditionele rechten zo gebruikt worden om nieuwe stallen tot de norm te vullen.
- E. Er is geen duidelijke (landelijke) afspraak, regelgeving over de NSL monitoringstool. Tot nu toe is dit geheel vrijblijvend. Zelfs de vuistregel, die vrijwillig een grenswaarde (>800kg), is afgeschaft. Om duidelijkheid te creëren, niet alleen in Nederweert maar landelijk, dient hier een duidelijke regel over te komen.
- F. Het duurt lang voordat nieuwe technieken als erkende techniek opgenomen worden. Ook kost het de ontwikkelaar veel tijd en geld en daarna mag iedereen gratis het systeem na bouwen. Dit werkt ontwikkeling (en plaatsing) van nieuwe technieken tegen. Waarom mogen technieken die in een ander land zijn geaccepteerd niet in Nederland worden toegepast?

Tot slot

Alleen met elkaar lukt het ons, om te komen tot een gezond woon- en leefklimaat in "Nederweert/-land".

